

تلاش فصل هشتم ریاضیات نهم

نهیه و تنظیم : مسعود مقرب

$$S = 4\pi R^2 = 36\pi \Rightarrow R = 3$$

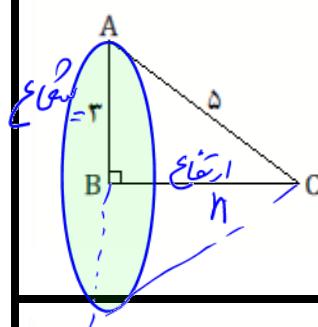
الف) مساحت کره‌ای 36π است. حجم آن را به دست آورید.

$$\omega = \frac{1}{3} \times \pi \times R^3 \Rightarrow \omega = 36\pi$$

ب) قاعده هرمی، مستطیلی به ابعاد ۱۵ و ۱۲ سانتی‌متر است. اگر حجم هرم 540 سانتی‌مترمکعب باشد، ارتفاع

هرم را به دست آورید.

$$h = ? \quad \omega = \frac{1}{3} S \cdot h \Rightarrow 540 = \frac{1}{3} \times 15 \times 12 \times h \quad \omega = 15 \cdot h \Rightarrow h = \frac{540}{15} = 9$$

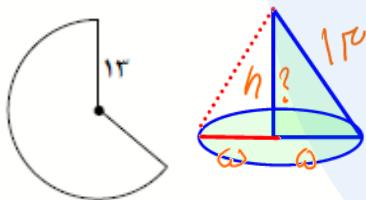

حجم حاصل از دوران مثلث مقابل حول ضلع \overline{BC} را به دست آورید.

$$h^2 = \omega^2 - r^2 = 25 - 9 = 16 \rightarrow h = 4$$

$$\omega = \frac{1}{3} \pi R^2 h = \frac{1}{3} \times \pi \times 5^2 \times 12 = 125\pi$$

فاطمه با کاغذی به صورت شکل زیر که قسمتی از یک دایره با شعاع 13 سانتی‌متر است، مخروطی به قطر قاعده

$$h^2 = 125^2 - 8^2 = 1444 - 64 = 1380 \rightarrow h = \sqrt{1380} = 12$$

$$\omega = \frac{1}{3} \pi R^2 h \rightarrow \omega = \frac{1}{3} \times \pi \times 8^2 \times 12 = 100\pi$$

میهن مکتب

حجم هرمی را محاسبه کنید که قاعده آن لوزی به قطرهای 8 و 6 و ارتفاع هرم 12 سانتی‌متر باشد.

$$h = 12 \quad \omega = \frac{1}{2} \times 8 \times 6 = 24 \quad \omega = \frac{1}{3} \times 24 \times 12 = 96$$

الف) حجم هرم مربع القاعده‌ای به ضلع قاعده 5 و ارتفاع 10 را بیابید.

ب) مثلث قائم‌الزاویه‌ای به اضلاع قائمه 2 و 6 را حول ضلع 2 دوران می‌دهیم، حجم شکل حاصل را بیابید.

$$h = 5 \quad \omega = \frac{1}{3} \times 25 \times 10 = 250 \quad \text{الف)$$

$$R = 5 \quad \omega = \frac{1}{3} \times \pi \times 6 \times 6 \times 2 = 24\pi \quad \text{ب)}$$

الف) مستطیلی به طول ۴ و عرض ۲ را حول طول آن دوران می‌دهیم، حجم و مساحت جانبی شکل حاصل را بیابید.

استوانه همراه سفر

ب) اگر شعاع کره‌ای را سه برابر کنیم، مساحت آن چند برابر می‌شود؟

$$\text{ف} \quad \begin{array}{l} \text{شعاع} = r \\ \text{مساحت} = S = \pi r^2 \end{array}$$

$$\text{حجم} = V = \pi r^2 h \rightarrow V = (2 \times 2 \times \pi) \times 4 = 16\pi$$

الف -

$$\text{R}' = 3r \quad S = \pi D R' \quad \text{پاره سفر}$$

$$S' = \pi D R'^2 = \pi D (3r)^2 \Rightarrow S' = 9 \times \pi D r^2$$

۶

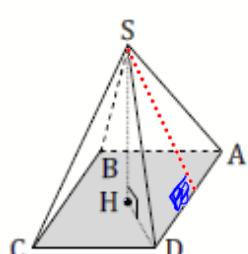
کره‌ای در استوانه‌ای به قطر قاعده و ارتفاع ۳۰ سانتی‌متر محاط شده است. حجم کره را محاسبه کنید.

$$MR = 5^{\circ} \Rightarrow R = 15$$

$$V_{\text{کره}} = \frac{4}{3} \pi R^3 = \frac{4}{3} \pi \times 15^3 = 2250\pi$$

۷

شکل زیر هرمی است با قاعده مربع که یال جانبی آن ۱۰ سانتی‌متر و ارتفاعش ۸ سانتی‌متر است.

$$V = \frac{1}{3} S \cdot h$$

$$(\overline{SD}) = 10 \text{ و } (\overline{SH}) = 8$$

$$h = 8$$

$$HD^2 = 10^2 - 8^2 = 100 - 64 = 36 \Rightarrow \overline{HD} = 6$$

$$\overline{HD} = 6$$

$$\text{مساحت قاعده} = 6 \times 6 = 36 \text{ cm}^2$$

$$V = \frac{1}{3} \times 36 \times 8 = 96 \text{ cm}^3$$

۸

می‌خواهیم یک نیم‌کره چوبی توپر به قطر ۶۰ سانتی‌متر رانگ کنیم، مساحت کل قسمت رنگ شده را حساب کنید.

$$\text{آنچه} \quad S = \pi D R^2 + \pi R^2 = 2\pi D R^2$$

$$\text{شعاع} = 60 \div 2 = 30$$

۹

$$S = 2\pi D \times 30 \times 30 = 2100\pi$$